

Обръщение на Цветан Василев

25.08.2014

Уважаеми дами и господа,

На 22.08.2014 г. станахме свидетели на поредния жалък опит от страна на БНБ, ръководена г-н Иван Искров, да избяга от отговорност за действията и бездействията си, имащи съществен принос както за изпадането на КТБ в настоящата криза, така и за поставянето на карта на финансовата стабилност на страната.

В хронологичен ред дейността на централната банка в рамките на специалния надзор по отношение на КТБ премина през диаметрално противоположни действия и послания, които закономерно обезвериха обществото и го лишиха от доверие в един от малкото неопетнени символи на държавността в България. БНБ започна надзора на КТБ с патетични декларации, че дейността ѝ ще има за цел *„запазването на финансовата стабилност на страната“*, *„осигуряването на пълен анализ и оценка на активите и пасивите на банковата група КТБ“* и *„отписването на капитала на акционерите“*, мина през гръмки изявления за установени *„умишлени злоупотреби“* и *„действия, несъвместими със закона и добрите банкови практики“*, като не пропусна да уличи мен в качеството ми на мажоритарен акционер в абсурдни тегления в брой на суми от близо 206 млн. лв. за ден, закани се да отнеме лиценза на КТБ и да я ликвидира, като в заключение стигна и до циничното обвинение за липса на каквато и да било инициатива от моя страна за подкрепата на финансовата институция с цел възстановяване на дейността ѝ.

„Праволинейната“ и „адекватна“ линия на поведение от страна на БНБ по казуса КТБ, умело съпроводена с натиск на целия държавен апарат и разпространение на тенденциозни послания, услужливо тиражирани в определени медии, видно за всички е на път да изправи страната пред изключително тежка финансова криза. Опасността от реална дестабилизация на финансовия и банков сектор остана подценена от компетентните институции по недопустим начин. Нещо повече, показните акции на държавното обвинение, арестите на мнимите убийци, с които бях свързван аз, обвиненията срещу подуправителя на „Банков надзор“ за престъпления по служба, скандалните решения на едни и същи „независими“ съдии в София, показанията на няколко „достойни“ хора и пр., постигнаха своята цел - поставянето на банката в невъзможност да изпълнява присъщите си функции.

За този закономерен и предизвестен развой на събитията информирах лично г-н Искров още в самото начало на целенасочената кампания срещу банката, когато твърдата и категорична

позиция на централната банка можеше да пресече опитите за изкуствено създаване на паника сред вложителите. Към началото на масовите тегления и преди поставянето на КТБ под специален надзор беше отправена и молба към БНБ за предоставяне на временна ликвидна подкрепа за банката, която не беше уважена. В този смисъл, аргументът, с който БНБ обосновава непредоставянето на ликвидна подкрепа за КТБ под предлог, че надзорният орган трябва да удостовери по *„достатъчно категоричен и неоспорим начин платежоспособността и икономическата жизнеспособност“* на финансовия субект, не само е несъстоятелен с оглед на момента, към който бе поискана подкрепата от КТБ, а и разкрива двойния стандарт в третирането на две отделни финансови институции, изпаднали във временна ликвидна криза в почти едно и също време.

Несъстоятелни са и аргументите, чрез които се прави нескопосан опит за прехвърляне на отговорността към външни на БНБ фактори и събития, относно неприлагането на *„утвърден и работещ през последните години европейски модел, приложен при спасяване на Банко Еспирито Санто в Португалия“*. Зад гръмките призови за ползването на готовата рецепта за справяне с банкови кризи прозира непознаването на казуса с португалската банка, който не дава отговор на принципни въпроси, касаещи случая с КТБ, като например как биха били изплатени сумите на депозанти, за които Фондът за гарантиране на влоговете не разполага с покритие.

Като част от целенасочената политика по предопределеното ликвидиране на КТБ не може да не се отчетат и действията на квесторите при поставянето на банката под специален надзор. Въпреки твърденията в противното, квесторите действаха като изнесено звено на следствието и прокуратурата, а не като орган, който по закон е призван да се занимава изключително с оздравяването на банката. Беше предоставян достъп до помещенията и кредитните досиета на банката на трети лица с неясни цели, нямащи отношение към оздравителните процеси във финансовата институция, като упорито се твърдеше, че кредитни досиета са изчезнали преди поставянето на КТБ под специален надзор. Клиенти на банката бяха поставяни пред абсурдната невъзможност да обслужват кредитите чрез използване на суми по свои сметки, като независимо от това продължаваха да търпят неправомерното начисляване на лихви в тяхна тежест. Вътрешните разплащания също бяха необосновано ограничени. Тази порочна практика целеше извършването на допълнително и напълно ненужно провизиране и изкуствено понижаване на капиталовата адекватност на банката с цел доближаване максимално близо до безпочвените тези на обвинението за извършвани действия по източване на банката, безстопанственост, прекомерна свързаност и пр.

Видно е обаче, че сценарият за съсипването на финансовата институция не сработи съгласно първоначалния план и разчет. Едно от многобройните доказателства за това е, че към 11.07.2014 г., съгласно изявлението на г-н Искров и последвалите консултации при президента на 14.07.2014 г., БНБ е разполагала с достатъчно информация, за да предложи с лека ръка конкретни и бързи стъпки за справянето със ситуацията, изразяващи се в нейното ликвидиране чрез приемането на специален закон. Няколко седмици по-късно обаче същата тази информация се оказва *„недостатъчна“* за вземането на решения за бъдещото на КТБ. Централната банка изненадващо заключи, че е необходим допълнителен срок, за да се определи с точност състоянието на кредитния ѝ портфейл, както и цялостното финансово състояние на банката.

На следващо място не трябва да се подмине и пренебрежителното отношение и отказ за реални преговори на БНБ с Фонда на генералния държавен резерв на Султаната на Оман по повод многократно изразената готовност на Фонда за намирането на изход от създалата се ситуация чрез осигуряване на нужната подкрепа. Нещо повече, освен унизителния подход, на който са били подложени представителите на оманската страна при посещенията си в България, те са били тенденциозно и последователно убеждавани, че са лъгани и подвеждани от мен предвид твърдяното драстично източване на финансовата институция.

В тази връзка следва да се отчете и фактът, че до настоящия момент никой от компетентните органи в страната не се е обръщал към мен с предложение за участие в капитализирането на банката или търсенето на решение за преодоляване на изкуствено създадената криза. Точно обратното, на 11.07.2014 г. в своето паметно слово гуверньорът на централната банка дори произнесе присъдата ми. Беше ясно и недвусмислено заявено, че лицензът на КТБ ще бъде отнет поради положението, в което тя се намира. Вината за източването на банката, очевидно за обществеността, беше хвърлена върху мен вероятно с цел чрез предложени специален закон по-лесно и бързо да бъде ликвидирана КТБ и да се заграбят апетитните активи, финансирани от нея. Всякаво предположение за мое участие в капитализирането на банката на фона на това изявление беше изключено. В този смисъл намирам за цинично изявеното в прессъобщението на БНБ от 22.08.2014 г., според което от мажоритарния акционер в банката *„не е проявявана никаква инициатива пред надзорния орган за оказване на подкрепа на КТБ, нито е търсено обсъждане с централната банка на текущото финансово състояние на КТБ и на необходимия за възстановяването ѝ финансов ресурс“*.

Въпреки всичко и независимо от отношението на БНБ и държавните органи, съпричастни към развитието на кризата в КТБ, усилено продължавам да работя върху модела за реструктуриране на банката съвместно с партньорите от Фонда на Султаната на Оман и други заинтересовани инвеститори. Вярвам, че сме близо до представяне на принципно решение за оздравяването на банката, което да е в пълно съответствие с нормативно установените изисквания за капиталова адекватност и ликвидност. Моята роля и внимание в настоящия момент са съсредоточени в предоставяне на цялостен концептуален план и координация на действията за излизане от кризата чрез намиране на адекватно съотношение между капиталова адекватност и ликвидност, в това число и осигуряването на ликвидни активи, финансирани от банката досега, които да улеснят бъдещите инвеститори в решението им да участват в реструктурирането.

В този смисъл е важно да се заяви ясно и недвусмислено, че ако БНБ и останалите държавни органи продължават да прилагат политика на двоен стандарт спрямо различните финансови субекти, като прехвърлят цялата тежест и отговорност за справянето с кризата на новите инвеститори, това непременно ще доведе до финансова катастрофа с огромни щети за цялата държава, бизнеса и домакинствата. Резултатът няма да е фалирането на една финансова институция, а на бизнес, успешно обслужван от банката досега и генериращ стотици милиони лева. Тази „дупка“ няма да може да бъде запълнена по никакъв начин, имиджът на страната ще бъде окончателен сринат пред международните инвеститори. Не бива да има каквото и да било съмнение, че при подобен развой на събитията всички потърпевши от действията и

бездействията на държавните органи и централната банка ще потърсят отговорност на държавата и виновните лица.

Ще продължавам напред, за да бъде разкрита истината за случващото се през последните месеци, както и за да изчистя името на всички несправедливо обвинени в този нелеп скандал.

Цветан Василев